

A hazai területfejlesztési források foglalkoztatási támogatásainak vizsgálata Somogy megyében

Tóth Erika*

Abstract The examination of domestic occupational subsidies from the funds of regional development in Somogy county. There are remarkable developmental differences in Hungarian regions which are derived from ecological, social and economic origin. The development funds coming from the EU are not able to provide sufficient opportunities to solve each problems, so the intervention of the Hungarian funds are needed in order to maintain the development. To achieve this, certain methods of area-development have been introduced and some of these enable us to increase the rate of employment. In order to decrease the rate of unemployment in the current economical situation, our essential task is to support job creation and job retention. In this study I examined the awarded funds for work-motivation, as well as the payment obligations originating from employment in the period between 1996 and 2011, so as to certify the usefulness of the investments by the Hungarian state. The basis of this examination was the minimum-principle: the calculations have been made by assuming the employees' salary as a minimum wage and the contributions that have to be paid as the smallest possible amount. The number of the employees for the time of the obligations was determined in monthly divisions using accumulated value coming from different estimates, so it was possible to take the notice of the annual and midyear changes of the payment obligation.

It was verified during the examination of the rates and taxes as well as the financial support of the employees and the employers, that the subsidies totally returned and a certain amount of “profit” was also presented for the budget. Neither any incomes originating from increasing production, nor the reduction of budget expenditure, that is established by the job creation is considered in the study, so it is possible to estimate that the income gained directly from the employment covers the amount of subsidies.

Keywords: regional development, employment, financial support, obligations

---

* Magyar Államkincstár Somogy Megyei Igazgatóság, Állampénztári Iroda
E-mail: toth.erika@allamkincstar.gov.hu

1. Bevezetés

Magyarország hét tervezési-statisztikai régiója között jelentős fejlettségbeli különbségek tapasztalhatók, melyek kialakulása törvényszerű, hisz az egyes országrészek eltérő társadalmi-, gazdasági- és kulturális adottságokkal rendelkeznek. A regionális politika fő célja az elmaradott térségek felzárkóztatásának elősegítése, az egyenlőtlenségek mérséklése, melyet különböző területfejlesztési eszközök alkalmazásával igyekszik elérni.

Az 1996. évi XXI. törvény meghatározta a területfejlesztés és a területrendezés alapvető feladatait, szabályait, valamint kialakította intézményrendszerét. A törvény hatályba lépése óta számos előirányzat szolgálta a területfejlesztési célok megvalósulását; többségük több éven keresztül, néhány azonban csak egy-két évig biztosított – változó mértékű – forrást a fejlesztésekhez. A támogatások elsősorban humán-, illetve műszaki infrastruktúra-fejlesztéshez, a foglalkoztatás növeléséhez, valamint munkahelymegtartáshoz jelentettek óriási segítséget a hátrányos helyzetű kistérségek, települések önkormányzatai, vállalkozásai és nonprofit szervezetei számára. A források többségének elosztása során nem került meghatározásra területi kötöttség, egy része azonban csak a kedvezményezett térségek számára volt elérhető (Nagy 2009).

A területfejlesztés hazai forrásai 1996 óta:

- ✓ Területfejlesztési célelőirányzat (TFC - 1996-2003) / Terület- és régiófejlesztési célelőirányzat (TRFC 2004-2008)
- ✓ A helyi önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatása – Területi kiegyenlítést szolgáló támogatás (TEKI 1996-2009)
- ✓ A helyi önkormányzatok fejlesztési feladatainak támogatása – Céljellelű decentralizált támogatás (CÉDE 1998-2009)
- ✓ Térség- és település-felzárkóztatási célelőirányzat (TTFC 2203)
- ✓ Kistérségi Támogatási Alap (KITA 2003)
- ✓ Vállalkozási övezetek célelőirányzata (VÖC 2003)
- ✓ Települési hulladék közszolgáltatás fejlesztéseinek támogatása (TEHU 2005-2006)
- ✓ Települési önkormányzati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolatfelújításának támogatása (TEUT 2005-2009)
- ✓ A leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának támogatása (LEKI 2006-2009)
- ✓ A területfejlesztéssel és fejlesztéspolitikával összefüggő feladatokat szolgáló előirányzat (TFFP 2011-) (NAGY, 2009)

Sajnálatos módon 2010-ben egyáltalán nem volt lehetőség területfejlesztési pályázat benyújtására, 2011-ben azonban ismét kiírásra került egy felhívás, amely – bár területi kötöttséggel –, de újra forrást biztosított a fejlesztések megvalósításához.

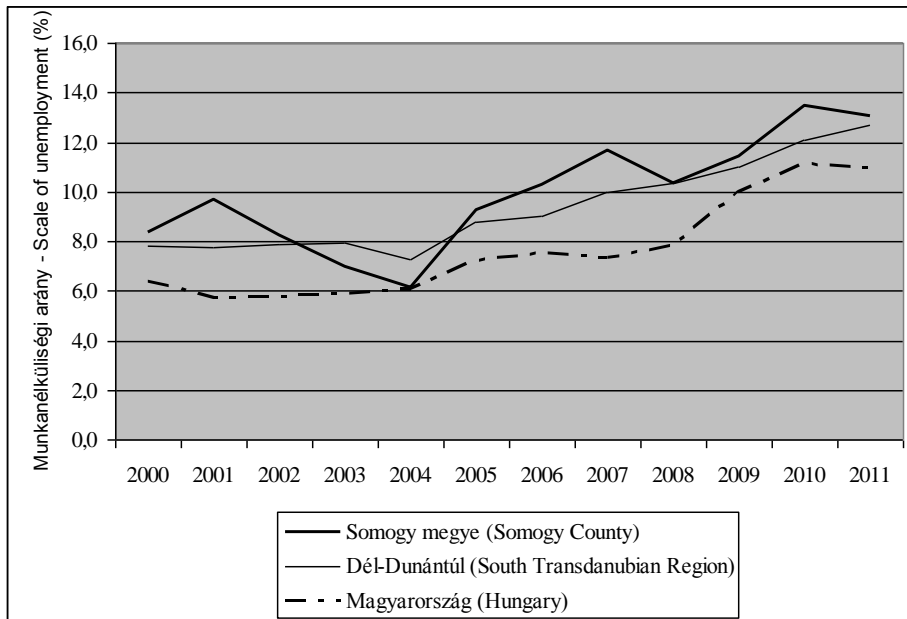
A támogatások elosztása nagyrészt decentralizáltan történt a megyei, majd a regionális területfejlesztési tanácsok által; a TFC és a TRFC decentralizált és központi kerettel is rendelkezett, míg a KITA és a VÖC kizárólag központi kezelésű forrás volt.

A fejlesztési előirányzatok közül néhány (TFC, TRFC, TTFC, VÖC, TFFP) lehetőséget biztosított a foglalkoztatás növelésének, illetve a munkahelyek megtartásának támogatására a vállalkozások számára. Napjainkban igen nagy szükség van a munkahelyteremtést ösztönző pályázatokra, hiszen jelentős probléma hazánkban a magas munkanélküliségi arány. 2012. év első negyedévében a munkanélküliek létszáma 496 ezer fő volt, ami 11,5%-os munkanélküliségi rátát eredményezett. Ez a mutató országos szinten 2009-től folyamatosan hasonló, 10% feletti értéket mutat. Somogy megye e mutató tekintetében meghaladja az országos átlagot, 2011-ben 13,1%-os munkanélküli-

ségi arányt regisztráltak. Az alábbi ábra jól szemlélteti, hogy a somogy megyei ráta évek óta folyamatosan magasabb a régiós, s az országos átlagnál is.

1. ábra. A munkanélküliségi arány alakulása 2000-2011

Figure 1. Conformation of the scale of unemployment

Forrás: www.ksh.hu

A bérjövdelemmel nem rendelkező, csupán szociális juttatásokból élő népesség fogyasztásának elmaradása, a piaci kereslet gyengülése, a termelés visszaesése tovább fokozza a gazdasági helyzet romlását. A magas munkanélküliség azonban nemcsak gazdasági, hanem társadalmi probléma is. Amellett, hogy értékes erőforrások maradnak kihasználatlanul, az állás nélkül lévő emberek érzelmeire és az érintett családok életére is jelentősen kihat a munkalehetőségek hiánya (Samuelson–Nordhaus 2000).

A kieső kereslet állami beruházásokkal, támogatásokkal pótolható, melynek következtében fellendül a termelés, munkahelyek jönnek létre, emelkedik a fogyasztás. Ennek érdekében nagy létjogosultsága van a foglalkoztatásösztönző támogatások alkalmazásának, melyek gazdaságösztönző hatásuk révén elősegíthetik a stabilitás megeremtését.

2. Anyag és módszer

Az elemzéshez szükséges pályázati információkat a Magyar Államkincstár Somogy Megyei Igazgatóság Állampénztári Iroda által nyilvántartott adatbázis biztosítja. Az adatok a támogatási szerződések 2012. májusi állapotát tükrözik, így tartalmazzák a fenntartási kötelezettség időtartama alatt esetlegesen bekövetkezett szerződésmódosítások; foglalkoztatási kötelezettség csökkentések; előzetesen engedélyezett, időszakos felfüggesztések; illetve a teljesítések elmaradásának következtében történt támogatás-visszavonások adatait.

A költségvetés részére történt befizetések elemzése során az adott évre vonatkozó, jogszabályban meghatározott, kötelező legkisebb munkabér összegét, valamint az aktuális évben azt terhelő, adókedvezményekkel csökkentett mértékű személyi jövedelemadót, illetve járulékokat vettem figyelembe.

Az adatok vizsgálata különböző egyszerű statisztikai módszerek (viszonyszámok, átlagszámítás) alkalmazásával történik.

3. Eredmények és értékelés

3.1. A támogatások területi eloszlása

A vizsgált időszakban, 1996 és 2011 között a somogy megyei vállalkozások számára megítélt foglalkoztatási támogatásokból 135 beruházási projekt valósult meg, melyek összköltsége meghaladja az 5,5 milliárd forintot. Somogy megye 245 településéből 53 településen történt fejlesztés a vizsgált előirányzatok segítségével, melyek kistérségenkénti megoszlását az 1. táblázat szemlélteti.

1. táblázat. A foglalkoztatási támogatások megoszlása Somogy megyében 1996–2011

Table 1. Spread of occupational subsidies in Somogy County between 1996–2011

Területegység – Area-unit	Támogatás (eFt) – Subsidies (1000 Fts)	Összköltség (eFt) – Total cost (1000 Fts)	Foglalkoztatot- tak száma (fő) – Number of employees (capita)	Projekt száma (db) – Number of projects (piece)
Barcsi kistérség Subregion of Barcs	293 514	932 646	838	14
Csurgói kistérség Subregion of Csurgó	85 986	349 921	327	19
Fonyódi kistérség Subregion of Fonyód	122 385	402 890	183	8
Kadarkúti kistérség Subregion of Kadarkút	119 427	837 428	443	13
Kaposvári kistérség Subregion of Kaposvár	295 557	1 426 581	1 993	31
Lengyeltóti kistérség Subregion of Lengyeltóti	101 453	252 931	230	9
Marcali kistérség Subregion of Marcali	116 448	510 149	221	15
Nagyatádi kistérség Subregion of Nagyatád	136 520	648 968	849	17
Siófoki kistérség Subregion of Siófok	18 000	80 264	46	3
Tabi kistérség Subregion of Tab	40 014	214 362	487	6
Somogy megye Somogy County	1 329 303	5 656 140	5 617	135

Forrás: MAK SMIG API adatai alapján, saját szerkesztés

A beruházások területi megoszlásának vizsgálata során megállapítható, hogy a legtöbb támogatás (közel 300 millió forint), illetve a legmagasabb számú projekt a megyeszékhelyt is magába foglaló Kaposvári kistérségben valósult meg. Szintén magas összegű támogatás került megítélésre a Barcsi kistérségben, mely a kedvezm-

nyezett térségek besorolásáról szóló, 311/2007. (IX.17.) Kormányrendelet alapján a komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérségek közé tartozik. Hasonlóan elmaradott helyzetű a Csurgói, a Lengyeltóti és a Kadarkúti kistérség is, melyek ugyancsak jelentős támogatáshoz jutottak a vizsgált előirányzatokból.

A megítélt 1,3 milliárd forintnyi támogatásnak komoly „forrásmozgósító” szerepe van a fejlesztések során. Megállapítható, hogy a vállalkozások számára kifizetett támogatások összességében 4,3 milliárd Ft saját forrást vontak be a beruházások megvalósítása folyamán. Egy projekt kivitelezése során átlagosan 41.897 eFt összköltség került felhasználásra, melyből átlagosan 9.847 eFt-ot tett ki a területfejlesztési támogatás.

3.2. A támogatások megtérülése

Jelen cikkben a hazai területfejlesztési forrásból finanszírozott munkahelyteremtő, illetve munkahely-megtartó támogatások megtérülését szeretném vizsgálni, annak igazolásaként, hogy az állam által nyújtott foglalkoztatási támogatások felhasználása az állam számára megtérülő befektetés. Ez abból a tényből adódik, hogy a támogatott munkáltatóknak, valamint az általuk foglalkoztatott munkavállalóknak a foglalkoztatási kötelezettség teljesítése során kötelező befizetései keletkeznek, melyek a költségvetés bevételi oldalán jelentkeznek. Ezek a munkavállaló által befizetett személyi jövedelemadóból, illetve járulékokból, valamint a munkáltatót terhelő közterhekből álló kötelezettségek.

Az elemzés nem veszi figyelembe a termelésnövekedésből eredő egyéb bevételeket: nem számoltam a vállalkozások tevékenysége során keletkező egyéb állami bevételekkel (pl. társasági adó), a munkahelyteremtésből adódó fogyasztásnövekedés általános forgalmi adó tartalmával, valamint egyéb bevételnövelő hatásaival. Hasonlóan nem terjed ki a vizsgálat a költségvetési kiadások csökkenésére, például a munkanélküli járadék, vagy a szociális juttatások kifizetésének elmaradásából adódó állami költségek visszaszorítására. Így megállapítható, hogy pusztán a foglalkoztatásból közvetlenül következő bevételek figyelembevételével megtérül-e a munkahelyteremtő beruházások állami támogatása.

A támogatások megtérülésének vizsgálata során az adott évre vonatkozó, Kormányrendeletben meghatározott, kötelező legkisebb munkabér összegét vettem figyelembe. A minimálbér alapulvételével a vizsgálat a lehető legalacsonyabb mértékű megtérülés igazolására vonatkozik, figyelembe véve azt, hogy a gyakorlatban igen ritkán fordul elő, hogy valamennyi munkavállalót minimálbéren foglalkoztatnak.

A 2. számú táblázat tartalmazza a minimálbér, valamint a munkáltatók és a munkavállalók által fizetendő közterhek változását a vizsgált időszakban. A törvényi szabályozás során a járulékok legnagyobb részben a munkavállaló bérének százalékában kerülnek meghatározásra, csupán az egészségügyi hozzájárulás mértékét állapították meg konkrét összegben. Ezen járulékokon kívül vannak speciális esetben fizetendő járulékok (pl. a korábbi években alkalmazott foglalkoztatót terhelő kordedvezmény-biztosítási járulék), ezek befizetését azonban a sajátosságukból eredően nem vettem figyelembe.

A munkavállalót terhelő járulékok számbavétele során csak az állami költségvetés részére befizetendő járulékokkal számoltam, a magánnyugdíjpénztárba fizetett tagdíjat nem vettem figyelembe. A korábban említett „minimum-elv” alapján minden munkavállalót magánnyugdíjpénztári tagként vettem számításba, így az alacsonyabb százaléktértekkel végeztem az elemzést, a dolgozót terhelő összes járulék a pénztárba befizetett tagdíjat nem tartalmazza.

2. táblázat. A minimálbér, az SZJA és a járulékok alakulása 1996–2012

Table 2. Change of Minimum wage, Personal Income Tax and contributions between 1996-2012

Időszak – Period	Minimálbér (Ft) – Minimum wage (Fts)	Foglalkoztató által fizetendő – Required to pay by the employer		Munkavállaló által fizetendő – Required to pay by the employee	
		Összes járulék – Sum of contributions (%)	Egészségügyi hozzájárulás (Ft) – Health contributions (Fts)	Összes járulé- lék – Sum of contributions (%)	SZJA – Personal Income Tax (%)
2012	93 000 Ft	27,0%	-	18,5%	16,0%
2011	78 000 Ft	27,0%	-	17,5%	16,0%
2010. 11.01–12.31.	73 500 Ft	27,0%	-	17,0%	17,0%
2010. 01.01–10.31.	73 500 Ft	27,0%	-	9,0%	17,0%
2009. 07.01–12.31.	71 500 Ft	27,0%	1 950 Ft	9,0%	18,0%
2009. 01.01–06.30.	71 500 Ft	32,0%	1 950 Ft	9,0%	18,0%
2008	69 000 Ft	32,0%	1 950 Ft	9,0%	18,0%
2007	65 500 Ft	32,0%	1 950 Ft	9,0%	18,0%
2006. 09.01–12.31.	62 500 Ft	32,0%	1 950 Ft	8,0%	18,0%
2006. 01.01–08.31.	62 500 Ft	32,0%	1 950 Ft	5,5%	18,0%
2005. 11.01–12.31	57 000 Ft	32,0%	1 950 Ft	5,5%	18,0%
2005. 01.01–10.31	57 000 Ft	32,0%	3 450 Ft	5,5%	18,0%
2004	53 000 Ft	32,0%	3 450 Ft	5,5%	18,0%
2003	50 000 Ft	32,0%	3 450 Ft	5,5%	20,0%
2002	50 000 Ft	32,0%	4 500 Ft	6,5%	20,0%
2001	40 000 Ft	34,0%	4 200 Ft	6,5%	20,0%
2000	25 500 Ft	36,0%	3 900 Ft	6,5%	20,0%
1999	22 500 Ft	36,0%	3 600 Ft	6,5%	20,0%
1998.07.01– 12.31	19 500 Ft	43,0%	2 100 Ft	5,5%	20,0%
1998.01.01– 06.30	19 500 Ft	43,2%	2 100 Ft	5,5%	20,0%
1997	17 000 Ft	43,2%	1 800 Ft	11,5%	20,0%
1996	14 500 Ft	46,7%	-	11,5%	20,0%

Forrás: APEH adatok alapján (www.apéh.hu, www.msosz.hu, 2012.), saját szerkesztés

3. táblázat. Az egy foglalkoztatottra jutó befizetési kötelezettségek alakulása 1996–2012

Table 3. Change of payment obligations for a single employee between 1996–2012

Időszak – Period	Foglalkoztató által fizetendő – Required to pay by the employer		Munkavállaló által fizetendő – Required to pay by the employee		Egy foglalkoztatottra jutó befizetés (Ft) – Payments per capita (Fts)
	Összes járulék (Ft) – Sum of contributions (Fts)	Egészségügyi hozzájárulás (Ft) – Health contributions (Fts)	Összes járulék (Ft) – Sum of contributions (Fts)	SZJA (Ft) – Personal Income Tax (Fts)	
2012	25 110 Ft	-	17 205 Ft	14 880 Ft	57 195 Ft
2011	21 060 Ft	-	13 650 Ft	3 750 Ft	38 460 Ft
2010. 11.01–12.31.	19 845 Ft	-	12 495 Ft	769 Ft	33 109 Ft
2010. 01.01–10.31.	19 845 Ft	-	6 615 Ft	769 Ft	27 229 Ft
2009. 07.01–12.31.	19 305 Ft	1 950 Ft	6 435 Ft	1 530 Ft	29 220 Ft
2009. 01.01–06.30.	22 880 Ft	1 950 Ft	6 435 Ft	1 530 Ft	32 795 Ft
2008	22 080 Ft	1 950 Ft	6 210 Ft	1 080 Ft	31 320 Ft
2007	20 960 Ft	1 950 Ft	5 895 Ft	450 Ft	29 255 Ft
2006. 09.01–12.31.	20 000 Ft	1 950 Ft	5 000 Ft	0 Ft	26 950 Ft
2006. 01.01–08.31.	20 000 Ft	1 950 Ft	3 438 Ft	0 Ft	25 388 Ft
2005. 11.01–12.31	18 240 Ft	1 950 Ft	3 135 Ft	0 Ft	23 325 Ft
2005. 01.01–10.31	18 240 Ft	3 450 Ft	3 135 Ft	0 Ft	24 825 Ft
2004	16 960 Ft	3 450 Ft	2 915 Ft	0 Ft	23 325 Ft
2003	16 000 Ft	3 450 Ft	2 750 Ft	813 Ft	23 013 Ft
2002	16 000 Ft	4 500 Ft	3 250 Ft	6 750 Ft	30 500 Ft
2001	13 600 Ft	4 200 Ft	2 600 Ft	4 800 Ft	25 200 Ft
2000	9 180 Ft	3 900 Ft	1 658 Ft	1 973 Ft	16 710 Ft
1999	8 100 Ft	3 600 Ft	1 463 Ft	1 388 Ft	14 550 Ft
1998. 07.01–12.31	8 385 Ft	2 100 Ft	1 073 Ft	0 Ft	11 558 Ft
1998. 01.01–06.30	8 424 Ft	2 100 Ft	1 073 Ft	0 Ft	11 597 Ft
1997	7 344 Ft	1 800 Ft	1 955 Ft	0 Ft	11 099 Ft
1996	6 772 Ft	-	1 668 Ft	0 Ft	8 439 Ft

Forrás: APEH adatok alapján (www.apoh.hu, www.msosz.hu, 2012), saját szerkesztés

A minimálbért terhelő személyi jövedelemadó több évben is csökkentésre került különböző adókedvezményekkel, mint a 2011. évig alkalmazott adójóváírás, illetve a munkavállalói nyugdíjjárulék 25 százalékanak megfelelő összeg 1998 és 2003 között. A fizetendő SZJA-t ezek figyelembevételével állapítottam meg. Az alábbi táblázat összegszerűen szemlélteti a különböző években befizetésre kerülő munkáltatói, valamint munkavállalói járulékokat, így megfigyelhető, hogy a minimálbér alapulvételével a különböző években hogy alakultak az egy foglalkoztatottra vonatkozóan előírt kötelezettségek.

A támogatásokat szabályozó rendeletek meghatározása szerint a foglalkoztatási kötelezettség teljesítésének mértékét a ténylegesen teljesült és a vállalt foglalkoztatotti többletlétszám hányadosa adja, ennek ellenére a kötelezettség teljesítésének mérése a gyakorlatban magában foglalja a bázislétszám megtartásának ellenőrzését is. Ennek megfelelően a munkahelyteremtő támogatásoknak sem csak munkahelyteremtő, hanem munkahely-megtartó szerepük is van; így a megtérülésüket ezt figyelembe véve szükséges vizsgálni.

Az elemzés során a vállalkozások foglalkoztatási kötelezettség teljesítését a beruházás befejezési határidejét követő hónaptól vettem számításba. Minden hónapra az aktuális minimálbér és azt terhelő járulékok, adók figyelembe vételével számítottam ki a foglalkoztatásból közvetlenül következő, az állami költségvetés bevételi oldalán jelentkező befizetéseket.

A különböző évi előirányzatok eltérő foglalkoztatási kötelezettséggel terheltek. A 2005-ig megítélt támogatások esetén 5 évig, a 2006. évi TRFC esetén – az egy foglalkoztatottra jutó, igényelt támogatás összegétől függően – 3, illetve 5 évig, a 2008. évi TRFC, valamint a TFFP előirányzatok esetében pedig 2 évig szükséges a vállalt létszámot foglalkoztatni. A TFFP előirányzat esetén a fenntartási kötelezettség 2014-ig tart; ennek elemzése során a következő évekre a 2012. évre vonatkozó minimálbér és közterheinek változatlanóságát feltételeztem.

A különböző előirányzatok kötelezettségeinek halmozódása következtében a vizsgálatba vont, kötelezettséggel terhelt 19 év 228 hónapjából 121 hónapban 1000 fő feletti volt a támogatásban részesített vállalkozások foglalkoztatottainak száma, 25 hónapban meghaladta a 3000 főt, a maximumot pedig 3605 főben érte el.

A foglalkoztatottak létszámát – valamennyi előirányzat esetén – a kötelezettség időtartama alatt minden hónapra vonatkozóan megállapítottam, így lehetőségem nyílt figyelembe venni a befizetési kötelezettség folyamatos, esetenként évközi változását is.

A 4. számú táblázat szemlélteti a különböző előirányzatok keretében megítélt támogatások összegét és a költségvetésbe befizetésre kerülő közterheket. Megállapítható, hogy a kifizetésre került pályázati források – eltérő mértékben ugyan, de – minden esetben megtérültek. Az arányok közötti jelentős eltérés az egy foglalkoztatottra jutó támogatás évenkénti jelentős differenciáltságából, valamint a 2006. évtől folyamatosan csökkenő kötelezettségvállalási időtartamból következik.

4. Következtetések

Az uniós fejlesztési források nem kínálnak megoldást minden magyarországi területi, gazdasági, társadalmi problémára, ezért nagyon fontos, hogy tisztán hazai fejlesztési források felhasználására is legyen lehetősége a gazdaság szereplőinek. Az 1996 óta rendelkezésre álló területfejlesztési források ezt a célt szolgálják, elsősorban az infrastrukturális fejlesztések támogatásával, illetve a foglalkoztatás elősegítésével. 2010-ben sajnos nem állt rendelkezésre ilyen forrás, 2011-ben azonban ismét kiírásra került egy

előirányzat, mely az eszközbeszerzés támogatása mellett munkahelyteremtő szereppel is bírt.

4. táblázat. A támogatások összesített adatai, valamint a megtérülés aránya

Table 4. The aggregate number of subsidies and their rate of return

Előirányzat – Estimates	A beruházás összköltsége (eFt) – Total cost of investment (1000 Fts)	Megítélt támogatás (eFt) – Awarded subsidies (1000 Fts)	Teljes foglalkoztatási köte- lezettség (fő) – Overall obligation of employment (capita)	Egy foglal- koztatottra jutó támo- gatás (eFt) – Subsidies per capita (1000 Fts)	A munka- bér közter- hei (eFt) – Common charges of wages (1000 Fts)	Megtérülé- si arány – Rate of return (%)
TFC 96	167 165	32 877	528	62,3	468 604	1425,34%
TFC 97	388 337	77 905	239	326,0	295 991	379,94%
TFC 98	728 844	92 011	596	154,4	870 498	946,08%
VFC 99	346 620	45 286	877	51,6	1 260 358	2783,11%
TFC 00	1 393 816	201 479	1 228	164,1	1 871 515	928,89%
TFC 01	86 688	16 735	57	293,6	87 908	525,29%
TFC 02	604 644	134 762	418	322,4	668 944	496,39%
TFC 03-04	442 828	140 455	447	314,2	765 544	545,05%
TFC KP	443 451	116 297	443	262,5	688 735	592,22%
TTFC	45 969	20 366	24	848,6	39 922	196,02%
TRFC 04	185 171	45 633	202	225,9	353 490	774,64%
TRFC 05	378 271	244 455	318,4	767,8	599 463	245,22%
TRFC 06	315 072	96 676	132	732,4	156 931	162,33%
TRFC 08	80 039	30 233	79,5	380,3	57 043	188,68%
TFFP	49 225	34 133	28	1219,0	38 435	112,60%

Forrás: MÁK SMIG API adatai alapján, saját szerkesztés

A cikk a területfejlesztési források foglalkoztatást ösztönző támogatásainak Somogy megyei területi megoszlásának elemzésén, valamint az állam részére történő megtérülésének vizsgálatán alapul.

A támogatás kistérségek közti megoszlásában megfigyelhető az elmaradott kistérségek előtérbe helyezése. A megye komplex programmal segített, leghátrányosabb helyzetű kistérségei igen magas arányban részesültek a megítélt forrásokból.

A különböző évi előirányzatok támogatásai ellenében vállalt foglalkoztatási kötelezettség keretében alkalmazott munkavállalók munkabérért minimálbérnek feltételezve kerültek megállapításra a költségvetés részére történő kötelező befizetések: munkavállalói, valamint munkáltatói közterhek. Az elemzés alapján megállapítható, hogy a területfejlesztési előirányzatok keretében folyósított munkahelyteremtő, illetve – megtartó támogatások – a befizetett adók és járulékok révén – megtérülnek. Az elemzés során az egyéb költségvetési bevételek (pl. társasági adó, ÁFA) emelkedését, illetve a költségvetési kiadások (pl. munkanélküli járadék, szociális segély) csökkenését figyelmen kívül hagytam, így a legszűkebb adatok vizsgálata is bizonyítja a fog-

lalkoztatás ösztönző támogatások megtérülését. A költségvetés ilyen célú kiadásai lényegében állami befektetésként foghatók fel, hisz nemcsak megtérülnek, hanem „hasznot” is termelnek az állam számára.

Magyarország jelenlegi gazdasági helyzetében, a kiemelkedően magas munkanélküliségi arány csökkentése érdekében nagy szükség lenne a fentiekben elemzett előirányzatokhoz hasonló, foglalkoztatási kötelezettséggel járó támogatási formákra. A befektetett forrás igazoltan megtérül, így ebből kiindulva véleményem szerint egy ilyen előirányzat megfelelő támogatási forrással a foglalkoztatáspolitikai fontos elemévé válhat, elősegítve a munkanélküliek arányának csökkentését, ezáltal a társadalom és a gazdaság fejlődését. Amennyiben a területi kötöttséggel igénybe vehető támogatások megítélése során előnyt élveznek a helyi lakosokat foglalkoztató vállalkozások, lehetővé válik, hogy az elmaradott települések is fejlődésnek induljanak: a munkahelyteremtéssel csökken az elvándorlás, a lehetőségek hatására a fiatalok a településen maradnak, javul a korösszetétel, megelőzhető a kisközségek elnéptelenedése.

A magas megtérülési arány érdekében a benyújtott pályázatok értékelése során kiemelt hangsúlyt kell fektetni az egy foglalkoztatottra jutó támogatás összegére. Előnyben kell részesíteni azokat a vállalkozásokat, akik alacsonyabb egy főre jutó támogatás mellett vállalják a többletfoglalkoztatást.

5. Összefoglalás

Magyarország régiói között jelentős fejlettségbeli különbségek tapasztalhatók, melyek kialakulása az eltérő ökológiai, társadalmi, gazdasági potenciálból következik. Az uniós fejlesztési források nem kínálnak lehetőséget minden problémára, ezért szükség van hazai forrásból finanszírozott fejlesztési beavatkozásokra. Ennek érdekében kerültek bevezetésre a különböző területfejlesztési eszközök, melyek közül néhány lehetőséget biztosít a foglalkoztatás növelésére is. A jelenlegi gazdasági helyzetben, a magas munkanélküliségi arány mérséklése érdekében rendkívül fontos feladat a munkahelyteremtés, illetve munkahelymegőrzés támogatása. Jelen tanulmány keretében az 1996 és 2011 között megítélt foglalkoztatás ösztönző forrásokat, valamint a foglalkoztatásból eredő befizetési kötelezettségeket vizsgáltam annak igazolásaként, hogy ezen támogatások felhasználása az állam számára megtérülő befektetés. Az elemzés alapjául a „minimum-elv” szolgált: a munkavállalók munkabéret minimálbérnek, a befizetendő járulékokat a legalacsonyabb mértékűnek feltételezve készültek a számítások. A kötelezettség időtartamára vonatkozóan havi bontásban, a különböző előirányzatokból eredő halmozott értéken állapítottam meg a foglalkoztatottak létszámát, így lehetőségem volt figyelembe venni a befizetési kötelezettség évenkénti és esetleges évközi változásait is.

A foglalkoztatásból adódó munkavállalói és munkáltatói közterhek és a támogatások vizsgálata során bebizonyosodott, hogy a kifizetett támogatások teljes egészében megtérülnek, sőt még „hasznot” is termelnek a költségvetés számára. Az elemzés nem veszi figyelembe a termelésnövekedésből eredő egyéb bevételeket, illetve a munkahelyteremtésből adódó költségvetési kiadások csökkenését sem, így megállapítható, hogy pusztán a foglalkoztatásból közvetlenül következő bevételek fedezik a kiutalt támogatások összegét.

Felhasznált irodalom

- Nagy A.: A hazai területfejlesztés eddigi történetéből: a hazai területfejlesztési források felhasználásának tapasztalatai, *Falu-Város-Régió*, 2009/3. pp. 54-60.
- Samuelson, P. A.–Nordhaus, W. D.: *Közgazdaságtan*. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest, 2000. pp. 544-556.
- Stagnáló munkanélküliség – A Központi Statisztikai Hivatal gyorstájékoztatója (2012. május 30.) <http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/mun/mun21204.pdf> (letöltés ideje: 2012. június 23.)

Jogszámból:

311/2007. (IX.17.) Kormányrendelet a kedvezményezett térségek besorolásáról

Internetes források:

- A munkabért érintő legfontosabb járulék-mértékek, 1992-2009, http://www.mszosz.hu/files/1/34/amukaberitolegfotosabbjarulekmertekek_1992-2009.pdf (letöltés ideje: 2012. június 20.)
- http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qli041.html (letöltés ideje: 2012. június 20.)
- http://nav.gov.hu/magyar_oldalak/nav/szolgalatasok/adokulcsok_jarulekmertekek/adotablak/sav.html#2011 (letöltés ideje: 2012. június 20.)
- http://nav.gov.hu/magyar_oldalak/nav/szolgalatasok/adokulcsok_jarulekmertekek/fizetendo_jar (letöltés ideje: 2012. június 20.)
- http://nav.gov.hu/magyar_oldalak/nav/szolgalatasok/adokulcsok_jarulekmertekek/munkajar (letöltés ideje: 2012. június 20.)
- http://nav.gov.hu/magyar_oldalak/nav/szolgalatasok/adokulcsok_jarulekmertekek/eho10 (letöltés ideje: 2012. június 20.)